

DEBRECZENI HIRLAP

POLITIKAI LAP

Előfizetési árak:				A szerkesztésért felelős Kutas Imre kiadó s laptulajdonos	Szerkesztőség Nagy-Várad-utca 2087. sz. Gáll-ház (emelet) Kladdóhivatal Nagy-Várad-utca 2087. sz. Gáll-ház (földszint) Hirdetések a legmérsékeltebb árszámítás mellett vétetnek fel
Helyben:		Vidékre:			
Egész évre	12 korona	Egész évre	20 korona		
Fél évre	6 "	Fél évre	10 "		
Negyed évre	3 "	Negyed évre	5 "		
Egy hónapra	1 "	Egy hónapra	2 "		

Tejszövetkezet.

Debreczen, márczius 27.

Asztalomon fekszik Sierbán János országos tejgazdasági felügyelőnek kimutatása. Látom belőle, hogy 22 vármegyében létezik már tejszövetkezet 146 községgel. Az alakulások mind a Darányi minisztersége idejében történtek. Az ő buzgalmának, kitartásának és kezdményező erejének köszönhetjük, hogy e szövetkezeteknek immár 15357 tagja van, a kik 26917 darab tehénnel vesznek részt az üzletben.

Ezek a szövetkezetek 1899-ben 22 millió 148144 liter tejet és 877147 kilogramm vajot termeltek 2 millió 329202 korona nyers bevételrel.

A fejlődés egyenesen csodálatos. 1896-ban még csak 10 szövetkezet volt az egész országban. A következő évben már 20, azután 36, később 70 és most 146. A szövetkezés tehát szépen halad. Minden évben megkészezte a megelőző év szövetkezeti számát. 1897-ben a bevétel 539282 korona volt. Ehez képest 1899-ben már 2 millió 327,202 korona, 1897-ben a szövetkezetek tehenállománya még csak 6937 darab. Ezzel szemben 1899-ben 26917 tehén állott rendelkezésére.

A délmagyarországi szövetkezetek vajtermelésre dolgoznak. A helyes vezetésnek és gondos ellenőrzésnek sikerül olyan árut előállítani, mely ma már kiállja a versenyt híres a dániai és svédországi vajjal is. E szövetkezet központi telepe Temesváron

van és mindnyájunk büszkeségét képezheti, mert berendezése olyan mintaszerű, a milyent Európában, ahhoz értők állítása szerint, találni nem lehet. Rövid idő kérdése csak, hogy a magyar vaj világhíre kétséget kizáró módon megállapítsák.

Míg gazdasági életünk új meg új irányban gyarapodik, lendül, gabonából való bevételeink pótlására lássunk egyéb után. Új irányhoz azonban sok idő, nagy átalakulás, erős közérzés s az agynak és a földnek kifejtett művelése szükséges. Ezt tehát a mai nemzedéknek, mely végre is élni kíván, bajos bevárni. Előkészíteni bizony jó volna De tervszerűleg, szakértelemmel, egyöntetű eljárással, addig is nyuljunk a meglévő anyaghoz. **A meglévő gazdához, a meglévő legelőhöz és kaszálóhoz.** Ezekből az elemekből tejszövetkezeteket kellene alakítani. A ki megcsinálja, rászolgál a hasznos polgár díszes nevére. Nincs ennél szebb titulussal, sem különb érdemrend. Akárki is holdog lehet azzal a tudattal, hogy sarkóvere e három szót írják: *hasznos polgár volt!*

A tejszövetkezet gazdasági hatása alig kiszámítható.

Minden liter tejtermés egy egy négyszög ölet termékenyít meg a trágyaerő fokozása által. A nép megtanulja a helyes istállózást és a rendszeres takarmányozást. Mostani etetés-rendje a népnek s még a közép birtokosoknak is a takarmány-vesztetés égből kiáltó módszere. Az izékről úgy beszélnek, mint a jászol ki nem ke-

rülhető valamijéről. A marha megfúj a szénát s aztán vége. Jó negyedrésze a takarmánynak így kallódik el! Ez azt jelenti, hogy ugyanazon mennyiségű tápszer 25 százalékkal több marha-állományt volna képes eltartani. De a tejgazdaság ara utalja a földmivelőt, hogy mesterséges takarmányt is termeljen. Ez meg alkalmat adna több marha tartásra, tehát több tejre, több trágyára, termékenyebb földre.

Ellhallgatok. A ki nem mezei gazda, annak ennyi is sok. A jó földmivelőnek ennyi sem kell a dolog megértésére.

Érdemes-e fontolóra venni soraimat? Nem csábító-e az a gondolat, hogy a földmivelési kormány támogatása mellett központi telep létesíttessék a temesvári telep mintájára, mely Debreczen tejtermékét vajjal dolgozza föl s milliókkal szaporítsa meg a gazdaközönség jövedelmét?

— a —

Protestáns vezér egyenlőségek nyilatkozatait gyűjti össze egy budapesti lap. Közöljük azok lényegét, mert ha így fogjuk fel, hogy e vezéregyenlőségek a protestáns hitéletet, protestáns szellemet óhajtják fejleszteni és felvirágoztatni, az nagyon böcs és megszivlelésre móltó törekvés. Jóakaratu olvasó e nyilatkozatokból nem is olvashat ki egyebet.

Ime itt következnek:

A „Protestáns Szemle” ez idei utolsó füzetében Várad i Zsigmond a következőket írja:

fog találni, amit kívánok is neked, hogy hiva légy sokáig az én felséges uramnak, a muzulmánok császárszárjának és barátja a te barátodnak. Afgán ben Hadzsa basának Allah virágozza fel életed kertjét!

Udvözöl barátod Afgán ben Hadzsa Fejérvár basája.

Bethlen szépen megköszönte a bégnek szives fáradozását, aztán vendégeskedés következett a nagy elédőben, ahol szépséges neje, Brandenburgi Katalin jelen volt Erdély főuraitól környezve. A fejedelem bemutatatta a béget s volt nagy vigasság, dal, felköszöntő.

Féltizenegy körül lehetett az idő, mikor Bethlen Gábor jelt adott, hogy felhozzák az ajándékot. Mindnyáján feszült várakozással néztek a nagy tölgyfa ajtóra, amit egy hajdu nemsokára felnyitott. Két török hozta a szövetbe bürkölt dolgot, a harmadik meg egy kis zsákban hozott valami különös szagut.

Letették a hosszú asztal közepére. Mufta lassanként bontogatni kezdte a szövetet, végre egy agyagedényyszerű valami állott a csodálkozók előtt. Az agyagedény hosszú szűk nyílású volt, alul egy kis lyukkal, melybe a bég egy hosszuszaru átfurt szálát tett bele.

— Nemes fejedelem, ez, amit magad előtt látsz, egy új dolog. Ugy hívják, hogy: pipa.

Mindnyáján nézegették a drágakövekkel

S mindenki tudja, hogy magára Emelt fegyvert, ha tán emelt,
S a szuronyának éle elvész
S a fegyvergolyó bennreked,
Ha a lélekből, mely fölébredt,
Eszközt gyurni már nem lehet.

[Benedek Aladár.

Az első magyar pipa.

A kolozsvári Ujságban Falk Rikárd elmondja egy régi levél alapján, hogyan került Magyarországra az első pipa. A levelet bizonyos Gerei Mátyás, református rektor küldötte „kedvelt ötsöm Jánoshoz” és abban tanácsot ad „ötsöm kívánása szerint a lélekvetel nehéz voltáról” és asztmája ellen azt ajánlja, hogy „vesse el pipaszerszámait”. Aztán elmondja, hogyan került az első pipa hozzánk. Ugyan is Afgán basa követe, Mufta bég tiszteltgett Bethlen Gábor erdélyi fejedelemnél és átadta neki ura levelét, amely így hangzott:

„Vitéz barátom!

Kedves ajándékozáért köszönetemet küldöm kedvelt hivem, Mufta bég által és egy új, még még nem esmért dolgot küldök neked, amit majd megmagyaraz a fiam a bég.

Reményilem, e levelem egészségben

A DEBRECZENI HIRLAP TÁRCZÁJA

MI LESZ, HA MAJD . . .

Mi lesz, ha majd a szuronyoknak
Élét használni nem lehet?
S ha a golyó a fegyverekben
Csodálatosan bennreked?
És nem gyilkol testvért a testvér?
S társára ember nem agyarg?
S emlék-tárakban, mint borzalmas
Idők jelvénye, csügg a kard?

Bájos világ! óh jövel immár!
Hisz uton vagy már, érezem;
Teljék be a megváltó-álom!
Midőn bu s gond már nem leszen.
S a gonoszság, mint tiprott kigyó,
Rejtve a porban vándorog
S a zsarnokok koldulni járnak
S dugják őket a jámborok.

Hisz mindezekhez már oly kevés kell,
Nem több, mint egy kis akarat;
Kis akarat és elszánt lélek,
Mely tud, lát s télen nem marad,
De végig küzd egy döntő harcot,
Fojjon bár sok, tengernyi vér!
A Megváltó is vérezett, lám,
S akkor betel, mit ő ígért.

Nem! ez se kell, csak a szeretet
Fogjon el már minden kebelt,

„A tagadás haszontalan; a hanyatlást a statisztika, a vegyes házasságok megegyezéseinek egyházunk ellen való kiütése, a református felekezeti iskolák feladásának hosszú gyászos sora, egész egyházközségek eloláhódása s a lelkészi és tanítói pályák fokozatos néptelenedése kézzelfoghatóvá teszik.“

Bartók György erdélyi református püspök jelenti, hogy

„A református egyházat fenyegetőn kerülgeti Erdélyben is a lelkészhiány, betven lelkészi állás van ma üresedésben, még pedig javarészt a nemzetiségi vidéken. Majdnem mindenik egyházközséghez több leányegyház tartozik s így nem betven községet, de háromszáz községet érint ez a baj.“

György Endre a máramaros-ugocsei egyházmegye tavaszi közgyűlésén így szólott:

„A protestáns egyházaknak küzdelmes napjai vannak. Az egyház szegényége, az adózás rendezetlensége s a sok helyütt tapasztalható közönyösség a belső bajok. De a külső életben is aggasztó tünetek látszanak, olyanok, melyek a felekezetek közt levő béke földulására vezethetnek.“

Zsilinszky Mihály, a vallásügyi államtitkár s a luteránus bányakerület főfelügyelője szintén nyilatkozik; éppen ebből következik, hogy a nyilatkozatokból ki van zárva az őszinteség hiányának még árnya, a hátsó gondolatoknak még lehetősége is. Így szól a többi közt:

„Ha volna oly hatalmas tárogatóm, a melynek hangja elhatolna minden hitrekonom lelkéhez, azt kiáltanám nekik: *Vigyázzatok, az egyház veszedelmében van, gondoskodjunk első sorban apostolok neveléséről!*“

Zelenka Pál tiszti ág. ev. püspök ekként nyilatkozik:

„A kongrua-kérdést másképp kellett volna elintézni; vegyes bizottságot kiküldeni, mely megállapítja a kongrua-kiegészítési szükségletet s a kormány azután a segítség összeget egyes tételeiben a konventnek juttatta volna. Ez adott volna rá módot, hogy a protestantizmus elháríthassa a lelkész-hiányban fenyegető veszedelmet, a mely nem csupán felekezeti, hanem szociális és nemzeti veszedelem is.“

Az államtól mint állandó tőkét huszonhárommillió forintot vagy az ennek megfelelő egymillióháromszázhuszezer forint évi kamatot követeli s nevezetesen azt mondja, — hogy „1894-ben az akkor volt miniszterelnök és miniszterium álláspontja az volt. — hogy az 1848-ik évi XXII. t.-cz. értelmében külön lesz a protestáns egyházak állami dotációjára biztosítva.“

Tisza Kálmán Székesfehérvárott a dunán-

festményekkel diszitett edényt, de nem érték, hogy mire való is az?

— Szép, szép! — mondá Bethlen Gábor

— de hát aztán minek jó ez?

— Mindjárt megmondom! — szólott a bég és a kis zsákot bontogatni kezdte. Különféle nagyságu törött, illatos növényleveleket vett elő és a pipába tömte.

— Lássátok: amit ide csömöszölök, azt úgy hívják, hogy: dohány, folytatta a magyarbást a bég.

Az urak és az asszonyok csak nézték a szokatlan szerszámot, Mufta bég munkálkodását, de csak nem tudták: minek a pipa s a dohány? Mikor az edény tele volt dohánynyal Mufta bég mécesest kért.

— Nézzetek ide: ha már jó keményen meg van töltve a pipa, akkor ezen a száron szívni kell, vajjon jól szelel-e? Ha igen, akkor most ugy csináltok, mint én. Elővesztek egy darab pergamentet vagy fadarabkát, — meggyújtjátok és a dohány felé tartva, szíjjátok a szárat.

A bámulat általános lett s értelmellenül nézték a pompásan pöfékelő béget. Csakhamar köhögésre ingerlő füst töltötte meg a termet s kezdve a fejedelemtől minden ember nel prüszentett, hol köhögött. Kálmán diák, a hivatalos „minden jót és egészséget“ kívánó

tuli református kerület közgyűlésén mondtott böles és körültekintő beszédét már ösmertették. Ezekkel a csitító szavakkal ellentétben olvassuk Erdélyből a következő riadót:

„Pünkösdi utáni csütörtökön az erdély-részi ev. ref. egyházkerület értekezletet tart. Az értekezleten jelen lesznek az összes lelkészek, főgondnokok, gondnokok, tanárok és a számottevő világi egyéniségek. A legfőbb tárgyat ama módoszatok megbeszélése fogja képezni, a melyekkel a protestáns érdekeket meg lehetne védelmezni, az újabbban mutatkozó ultramontán irányzattal szemben.“

Kiss Áron tiszántúli ev. ref. püspök így nyilatkozik:

Egyházkerületének ad minisztrativ ügyei — hiszen ő rá van bízva a legnagyobb egyházkerület vezetése, — annyira elfoglalják, hogy ez idő szerint nem ér rá az egyházpoltikai kérdéseket illetőleg álláspontját olyan pontosan megfogalmazott nyilatkozatban fejteni ki, a minőt felelős állásában, ha a nyilvánosság előtt nyilatkozik, tennie kellene.

Annyit azonban kijelent, hogy ismeri a protestantizmus ez idő szerinti bajait és a veszedelmét, ismeri püspök-társai nézetét és azokkal egyezik. A protestantizmusnak vannak szolidáris érdekei s ha ezek megtámadtának, szolidaritásban fognak találni mindnyájunkat. Ha a viszonyok fejlődése úgy tart tovább, hogy szükség lesz az ő fellépésére is, magától értődőleg rendülelenül meg fog állam egyházának jogai és érdekei mellett.

Az erdélyi nyilatkozat után becsüljük csak igazán a Tisza Kálmán böles óvatosságát, a ki nem akar semmit kockára tenni bizonytalan kimenetelű harcokért és idő előtt, azt tartván ma is, mint mindenkor, hogy „Többet ésszel, mint erővel!“

A kvótabizottság választásához. Budapest-ről írják nekünk:

A németek és csehek kibékítésére czélzó tárgyalások ismét megakadtak és valóban nem irügyléreméltó a Körber-kabinet álláspontja, melyet a pártüzelmek gomolygásában el kell foglalnia. A pártok, mintha a gonosz szellem szállta volna meg őket, egymásnak rontanak a nyelvkérdésben, ámde rögtön egyetértének, midőn arról van szó, hogy Magyarország ellen forduljanak. Itt azonban S z é l l Kálmánt találják magukkal szemben, ki a jog alapján állva visszautasítja az ostromlókat, mert a gazdasági kiegyezés kérdéseiben most már csak az elvált kötelezettségek teljesítéséről, nem pedig előnyök és hódítások kivívásáról lehet szó. A német-cseh egyezkedés most új nehézségbe ütközött, melyet a magyar országgyű-

sem tudott szóhoz jutni a nagy prüszögéstől.

— Közönséges füstölő ez! — mondá

Bethlen Gábor — katolikus papoknak való!

— Dehogy, fejedelem, nagy élvezet ez!

— válaszolt a bég. — Csináljátok utánam.

A fejedelem megtörölte könyes szemeit és a pipához állott, de alig szívott néhányat, otthagya. Megpróbálták a többi urak is, sőt a fejedelemtől is szippantani akart, Bethlen Gábornak sikerült őt e lépéstől visszatartani. Nem nagyon ízlett a pipa, alig egy negyedóra mulva mindnyájan nagyon rosszul érezték magukat.

Az urak hamarosan kigombolták a mentét, a dolmányt: az asszonyok meg a fűzőktől akarták megszabadítani magukat. Az étkező terem furesa látványt nyújtott. Ki erre, ki amarra dült, nyöszörögtek és a szolganép alig győzte a sok vizet. De mind hiában; egy kis idő mulva mindenkit levert a lábáról a füst és a pipa, csak a törökök voltak józanok.

Amint ezt a huszárok megtudták, a kapus vezénylete alatt felrohantak a terembe és megtámadták, csunyán elverték a török hadifukat, Mufta béggel együtt. Csak nagy bajjal tudtak kimenekülni Kolozsvárról.

és közjogi ellenzéke akadálnak tart, a két állam kormányai azonban nem. Uj kvótabizottság kiküldéséről van szó, mert mint tudjuk, a kvóta csak folyó évi június 30-ig van megállapítva. A magyar országgyűlés megválasztja a bizottságot, az osztrák reichsratot ellenben elnapolták a nélkül, hogy az szintén megválasztotta volna a maga bizottságát. A magyar bizottság megválasztását ellenzi a függetlenségi párt, abban a feltevésben, hogy a reichsrat nem választhat a maga részéről bizottságot, tehát felesleges, hogy Magyarország válasszon. Érdekes e felfozás következő czáfolata, melyet az osztrák kormányhoz közel álló körökből vettünk: Az osztrák reichsrath nincs felosztva, hanem csak elnapolva és a választás lehetősége megvan, ha arra szükség lenne, csak hogy épen ezt a szükségletet nem létezőnek tekinthetjük. Ausztriában nem létezik törvény, mely azt rendelné, hogy az újabb kvótatárgyalásokra más bizottságot kell küldeni. A korábbi kvótabizottság tett ugyan jelentést a reichsratnak tárgyalásainak eredményéről, de a jelentés még nem került szönyegre s így a reichsratnak még nem volt alkalma azt tudomásul venni, vagy elvetni. Következésképp az osztrák reichsratra nézve még a régi kvótabizottság illetékes, mert mandátumát nem lehet lejártnak tekinteni. Az osztrák kvótabizottság bizonyynyal illetékesnek tartja magát az újabb tárgyalásra s illetékességét igazolni is fogja, mielőtt tárgyalásba bocsátkozik Magyarországgal; de Magyarországának nincs joga, Ausztria állami alaptörvényét tetszése szerint magyarozni. A magyar bizottság megtagadja, hogy az osztrák bizottság illetékességét feltétlenül megállapítsa, de nem tagadhatja meg azt, hogy olyan kvóta bizottsággal tárgyaljon, melyet neki az osztrák kormány forma szerint bejelent. Minden, ami e tekintetben történhetik, a reichsrath többségének kezében van. Ez megerősítheti a régi bizottság tagjait viselt tisztükben, vagy megvonhatja tőlük a mandátumot és új tagokat választhat; egyedül a reichsrath mondhatja ki, hogy a tárgyalások folytatására, — vagy új tárgyalások kezdésére a régi kvótabizottság nincs feljogosítva, de Magyarországának ehhez nincs joga. Magyarországának kötelessége a tárgyalásokba belemenni, mert a magyar országgyűlés és a magyar kormány nem utas that vissza egy, neki bejelentett bizottságot és nem kifogásolhatja az osztrák kvótabizottság kiküldésének módját.

Gyöngén szuró.

(Furesa pálya. — Az új államtitkár. — A kvóta-tárgyalás. — Honvédelmi tárca és mandátum. — Sem jelen, sem „hier.“)

— márczius 27.

Furesa pálya az, a melynek kezdete p u c s e s, a vége pedig f u c s e s!

A székely-puestól a zab-fuceszig mekkora görbe utja Ugron Gábornok!

G u l l n e r Gyula államtitkársága érdekes a maga nemében.

Ő az a keresztelő Szent János, ki a nemzeti pártnak, az ígélet utjáról az ígélet földjére való áttérését hirdeti.

Üdvözljük az új államtitkárt s legnagyobb államtitok a választás. Ezért választották ki Gullnert.

Következik a kvóta-tárgyalás. Siessünk vele; jidejo megkérdeznünk hogy „k v o t a hóra ezt?“

A honvédelmi tárcaival egy, mond egy óra alatt végzett a képviselőház.

Báró Fejérváry miniszter elmélázva idézhette a költőtől:

„Hol van az egykori harez, hol van az egykori zaj?”

Nem történnek már egyébbel a képviselő urak, mint a mandátumaikkal.

Csak hogy:

„Alig mulik egy-két dátum, és elkopik a mandátum!”

Maga Fejérváry restelli legjobban, hogy az ellenzék nem vitázott.

Sem Kossuthék nem mondták azt, hogy „Jelen”, sem Ugron — cs. és kir. zabszállító léte — azt hogy „hier.”

A miniszter igyekezett hát beléjük kötni, de hiába, a népszerű miniszterbe kötni nem lehetett!

Busan ballagott hát haza Fejérváry báró az egy óras honvédelmi vita után és azt sutogta magában hogy:

— Millen idők, millen idők!

Olaj ütő.

Előfizetési felhívás.

A midőn a „Debreczeni Hirlap” április-juniusi új évfolyamának alkalmából ismételtén felhívjuk a nagy érdemű közönség pártfogását, először is a lapunk keretében beállott nevezetes változást jelentjük be.

A „Debreczeni Hirlap” már e hó 26-tól kezdve korán reggel jelenik meg s eddigi terjedelmének megtartása mellett, legnagyobb és egyuttal legolcsóbb lapja lesz Debreczennek.

Táviratokkal, sürgönylevelekkel bőven el leszünk látva.

Most folyó regényünk mellett még egy érdekesítő regényt közlünk.

Azon leszünk, hogy a „Debreczeni Hirlap” legyen, a mint eddig is volt:

A jog, törvény és igazságot képviselő, pártoktól és kormánytól egyaránt független közlöny a politikában, a város és közönségének érdekeit híven őrző helyi lap,

családi olvasmányok tekintetében kifogástalan irodalmi közlöny és e mellett gyors értesítésekkel rendelkező hirlap.

Csak is nagymérvű pártfogás mellett hetséges célunk elérése, mely abban áll, hogy **olcsósága mellett is magas színvonalon álló lappal szolgáljuk a nemes város közvéleményét.**

A „Debreczeni Hirlap” ára számunként 2 kr. (4 fillér.) Előfizetési ára az április—juniusi évfolyamra 1 frt 50 kr. (három korona.) Egy hónapra 50 kr. egy korona.) helyben. Vidékre egy negyedévre 2 frt. 50 kr. Előfizetők a lapot ápril. 1-ig ingyen kapják. Előfizetések elfogadtatnak a kiadóhivatalban (Piac-utca 79 szám) — valamint Telegi K. Lajos könyvkereskedésében. Előfizetést gyűjtőknek 10 előfizető után egy érdekesítő regényvel szolgálunk. Ajánljuk X. évfolyamát élő lapunkat a nagyérdemű közönség pártfogásába. Debreczen 1900, márczius 22.

A „Debreczeni Hirlap” szerkesztősége és kiadó-hivatala.

N A P I H I R E K.

Debreczen, márcz 27.

— **Gazdasági hitelszövetkezet.** Az ipartestületi hitelszövetkezett mintájára gazdasági hitelszövetkezetet is akarnak létesíteni városunkban. A hitelszövetkezet kiszámíthatatlan előnnyel járna gazdáinkra s améltó elismerés illelheti a gazdasági egyesületet, mely előjár a szövetkezet megalakítása ügyében, amennyiben már a szövetkezet tervezetének kidolgozására ki is küldte Szűcs Mihály egyesületi tagot.

— **Tanulmányi kirándulás.** A gazdasági egyesület elhatározta, — hogy ezután minden hónapban egyszer tanulmányi kirándulást fog rendezni a Pallagra, hogy a debreczeni gazdákkal gyakorlatilag ismertesse meg az újabb gazdasági eszközöket és a földnek szakszerű művelését. Az első kirándulást a jövő hónapban fogják megtartani.

— **A népkönyha multjáról.** Tegnap napi számunkban részletesen megemlékeztünk a népkönyha bezárásáról. Mint értesülünk, a jótékony négyzet elhatározta, hogy már most nagy akciózt fog megindítani a czéltől, hogy a társadalom figyelmét a jövőben fokozottabban mérvben irányítsa a népkönyhára. E czéltől egy füzetet fognak kibocsátani, mely a népkönyha statisztikai adatait fogja feltüntetni, elsorolván, hogy az elmúlt három tél alatt, mert annyi ideje, hogy a népkönyha létesült, hány szegény kapott ebédet naponként, összesen, mibe került mindez, s honnan teremtették elő a szükséges pénzeszeget? Végül felhívást fognak intézni a társadalomhoz, kérve hathatós támogatását és segítségét. Az érdekes füzet a közel jövőben meg fog jelenni.

— **Egy lelkipásztor temetése.** Tegnap délelőtt helyezték örök nyugalomra Bákóczy János h.-bőszörményi ev. ref. lelkipásztor hiveinek óriási részvéte mellett, kik zokogva kísérték utolsó útján lelki atyjokat, ki 35 éven keresztül hirdette az igét közöttük. A temetési szertartást Zsigmond Sándor egyházkerületi főjegyző végezte, ki magas szárnyalású, könnyekig megható beszédet tartott a koporsó fölött. A temetésen a debreczeni theologia akadémia tanárkarának képviselőiben dr. Erdős József theol. dékán és Balogh Ferencz tanár vettek részt.

— **Gyapju-vásárok Debreczenben.** Nagy kára van a debreczeni gazdáknak abból hogy gyapjuikat nem értékesíthették vásárokon, hanem ügynökök útján. Ezen a bajon óhajt most segíteni a gazdasági egyesület, — amennyiben lépéseket tesz aziránt, hogy Debreczenben már a jövő 1901-ik évtől kezdve *rendes gyapju-vásárok* tartassanak. Már meg is bízták Riehl Antal egyesületi tagot, hogy a földművelésügyi miniszteriumnál tegyen lépéseket a vásárok engedélyezése tárgyában. Hiszünk, hogy a miniszter teljesíteni fogja a debreczeniek méltányos kérelmét.

— **Apponyi Albert gróf felolvasása.** Tegnap délután 4 órakor tartotta meg Apponyi Albert gróf az Otthon-körben azt a felolvasását, a melynek az a czélja, hogy a hágai békekonzferenciának különösen a nemzetközi biráskodásra vonatkozó megállapodásai a közvélemény legfőbb szerveiben, a sajtóban kellő, szervezett támogatást találjanak. A végül Apponyi gróf tervezetét dolgozott ki, a mely a nemzetközi sajtónak az általános béke érdekében leendő szervezését foglalja ragában. A felolvasásra igen szép számú közönség gyűlt egybe, melynek soraiban a parlament és a tudományos élet számos kiemelkedő alakja volt látható.

— **A képviselőválasztási fuvardíjak.** A képviselőválasztási fuvardíjakról a vármegyei szabályrendeletre vonatkozó belügyminiszteri körrendeletet szétküldték a vármegyéknek. A miniszter felhívja a vármegyéket, hogy a körrendeletben kijelölt elveknél és a helyi viszonyoknak alapján új fuvardíj rendeleteket készítsenek s azokat megerősítésre terjeszszék föl hozzá. A vármegyék egy része a tavaszi közgyűlést már megtartván, az új szabályrendeletet csakis nyári közgyűléseiken állapíthatják meg is természetesen csak azután, még a nyár végével történik meg azok gyors kormány jóváhagyása. Ez a körülmény nem zárja ki, hogy ősszel esetleg meg ne ejthessék az általános választásokat. A körrendelet leérkezett Hajdu-megyéhez.

— **Azt hittem galamb.** Anya és fia együtt voltak beidézve a bűnügyi osztályhoz, csirke lopással vádolták őket. Vallatja a kapitány ur.

— Miért loptad el a csirkét.

— Nem akartam én lopni kezit csokolom, felelt a fia, nem is tudtam, hogy csirke, azt hittem, hogy galamb! teszi utána kitanult ravaszsággal.

Hanem azért csak megbüntetik érte.

— **A gyermek vallása miatt.**

Gere Gyula kassai ácsmester csak nem régen esküdött örök hűséget Kurucz Zsuzsánnának, a ki megígérte te a vőlegénynek, — hogy a születendő fiugyermekeket katolikusként neveltet, de azért annak, hogy azt apja vallása után reformátusnak fogják keresztelni. Hanem Gere Gyula később megbánta ezt az ígéretét és a lakodalom utáni napon kijelentette az apósának, hogy a fiából mégis csak református lesz. Ebből olyan verekedés támadt, hogy a fiatal asszony testvére, Kurucz Pál lekapta vadászfegyverét és rálőtt a menyecskére, a saját testvére. A legérdekesebb a dologban, hogy a fiatal asszony bármennyire szereti is a férjét, válopert indított az ura ellen.

— **A részese.** A Nyitránszky zsebmetsző czég ismét szerepelt. Egy temetésen tegnap délután szv. Gombos Miklósné zsebéből kilopták a bugyellárisát, melyben 2 frt 95 kr. volt. De ezután is rajta vesztettek a csinyban, mert Nyitránszky telfogták, ki azonban erősen tagadja, hogy a lopást ő követte volna el, ezáltal nem ő hanem Kiss Gyula lopott, ő csak a részét vette ki a pénzből szokás szerint. A két reményteljes zsebmetsző ezuttal is elveszi büntetését.

— **A Vasuti és Hajózási Klub** e hónap 24-én Budapesten fényes estélyt rendezett, melyen Siegmeth Károly máv. főfelügyelő az aggteleki barlang csodás szépségeiről tartott felolvasást és eredményesnek ígérkező mozgalmat indított meg a Baradlához teendő tömeges kirándulás érdekében. A rendezést és vezetést felolvasó, aki a Kárpát-egyesület alelnöke — vállalta magára.

— **A kegyes adakozó.** Magas, elegáns ur halad végig a Kossuth-utcán; alacsony kis rongyos ruhájú asszony tartja elibe a kezét. Az ur kiveszi tárczáját s szétnéz büszkén és jétkony arcczal tesz a kinyújtott tenyerbe egy 2 fillérest s nyugodt önérettel halad tovább. Az asszony dühösen morogja:

— Micsoda szemtelenség!

— **Keresnek egy pénzügyi titkárt.** A hivatalos lap mai számában az alábbi felhívást olvassuk:

Góth Zoltán királyi pénzügyi segéd-titkár ismeretlen helyen tartózkodván, a szolgálati szabályok 254. §-a értelmében felhívatik, hogy az az állását e felhívásnak a hivatalos lapban először leendő megjelenésétől 48 óra alatt annyival is inkább foglalja el, mert ellenkező esetben oly elbánás alá kerül, mintha szolgálatáról önként mondott volna le. Brassó 1900. évi márczius hó 20-án M. kir. pénzügyigazgatóság.

— **Bőjti Istentisztelet.** Az ágost. hitv. evang. templomban szerdán d. u. 3. óraker böjti istentisztelet lesz.

— **Ferencz József — cseh király.** Bécsbe kissé különösen hangzó hír érkezett Prágából. Ugyanis a király az ifju-cseh politikus előtt úgy nyilatkozott, hogy abban a pillanatban hajlandó magát *cseh királylyá megkoronáztatni*, a mint Prága város külterületének és szomszédos községeinek *Prága városba történő bekebelezése* (?) megtörtént.

— **Városi közgyűlés.** Debreczen szab. kir. városa e hó 24-ik napján, csütörtökön d. e. 9 óraker tartja rendes közgyűlését a nagy tanácsteremben. Főbb tárgyak: egy polgári biztosi állás és megüresedett szakbizottsági helyek betöltése, a gyalogsági egy éves önkéntesi iskola, Armós Bálintféle menedékház városa kezelés alá vétele, katonai törvényszék és fogház építése, szabályrendelet 25. §-ának módosítása a letelapedés, községi kötelekbe felvétel tárgyában, görög kath. egyház segélyezése, a debr. ev. ref. főiskolai tanárok ut- és pótd-adó mentesség iránti kérvénye, diák kongresszus. sat.

— **Megszökött vasuti vonat.** A westfalia-Soest község környékén vidám vicinális história játszódott le a minapában. Rövid időre megállott a vonat. Az egyik utas jegy nélkülült a vonatra s utólag váltandó meg jegyét, a kalauzzal leszált. Az állomás egy domb legtetőjén van s pénztári helyisége egyik oldalán söntés van. A vonat aligha jó korán nem érkezett, mert a korcsmaajtónál kiszólt a kalauz és intett a mozdonyvezetőnek meg a fűtőnek, hogy jöjjenek le egy pohár sörre. Utánuk futott a fékező is. Nem tudni most már, hogy az utasok valamelyike ludas-e benne, avagy a vonat unta el a várakozást, de *egyszer csak megindult a völgynek lefelé.* Örült vágatással rohant a megindult kocsi-sor, a személyzet rémületen látta, hogy mi történt. Abban hagyta a sörözést és utána vetette magát. Jó darabig futottak így lélekszakadva, míg a völgyben aztán meglassudott a vonat haladása és elértek. Mint a macska kúszott valamennyi a helyére és a vonat immár bátran folytathatta útját.

— **Baleset.** Pintér Gusztáv aranyműves a szt. Anna utcában levő üzletében arany-némüt forrasztott össze s e közben az égő szesz lángja belekapott a hajába s pillanat alatt leégette azt, sőt még a bajuszát is. A kezén is szenvedett égési sebeket. Lakásán ápolják.

— **Egy énekesnő lángokban.** Sugár Aranka, a szabadkai színház kedvelt primadonnája — mint tudósítónk jelenti — kevés hiány majdnem a lángok martalékvá lett egy operett előadás közben. Az első felvonás végén a főpap egy kandalóban szeszt gyújtott meg s ez a függöny legördülése közben is ég. A legördülés után az egyik díszítő felkapta a kazánt, melyben még égett a szesz s ki akart vele sietni, de felbukott s az égő szesz a színpadra dült s egy jó darab helyen kiégette a padlót. A láng a Sugár Aranka ruhájába is belekapott, de szerencsére a tűzoltóparancsnok és a tűzoltók lélekjelenléte és ügyessége hamar elfojtatta a tüzet, a mely már már a primadonna életét veszélyeztette. A kedvelt énekesnőnek többet gratuláltak szerencsés megmeneküléséhez.

— **Kétezer dalos hangversenye.** A budapesti dalos-egyesületek képviselői elhatározták, hogy az országos dalárszövetség védnöksége alatt és a szövetség alapja javára június hónap folyamán nagy hangversenyt a fővárosban. A fővárosban jelenleg 38 dalos egyesület van és valamennyi megígérte a hangversenyen való közreműködését. Így egyszerre 2000 énekes fog a hangversenyen dalolni.

— **Sertés vész zárlat megszüntetés.** Hajdu-Dorogh, mint a mezőrendőrség közölte, feloldatott a sertésvész zárlat alól.

— **Tűz a tanyán.** Bőr Sándor nagyhegyesi bérletén tegnap egy kazal szalma, nem tudni hogyan, meggyuladt. Szerencsére nem volt a közelben semmi sem veszélyeztetve s így kárról nincs szó, — ugyanis a kazal biztosítva volt.

— **Késelő kocsis.** Csaknem álozatául esett tegnap egy gazda kocsisának, ki késsel és vas villával támadta meg kenyéradóját. Az eset részletei a következők: B u n d i Imre gazdálkodó újévkor fölfogadta P e t e r m a n Mihályt kocsisnak. A kocsis tegnapelőtt elszökött a szolgálatból; tegnap délben hazament s ételt követelt, mikor a gazda nem adott neki, előbb késsel, majd vasvillával rohant rá, úgy hogy a gazdát nagy ereje mentette meg kocsisa dühétől. A vérengző szándéku kocsis szigorúan megbüntette a rendőrség.

— **Leégett község.** A szatmármegyei E r d ő d ő n szombaton óriási tűzvész pusztított. — A borzasztó szélviharban, mely már napok óta tartott, az ottani vasuti pályaudvar közelében egy szalmaboglya gyuladt ki. A fel-felcsapdosó lángokat a szél áthajtotta a szomszédos épületekre, úgy, hogy a népes és virágzó községnek egy része rövid idő alatt lángtengerben állott. Oltásról szó sem lehetett, mert a kavargó lánghullámok és füst miatt az épületeket meg sem lehetett közelíteni. Mikor a Szatmárról jövő segítség megérkezett, 26 lakóház, ezeknek melléképületei állottak lángban. Most egyesült erővel próbálták meg a tűz tovaterjedését megakadályozni. A vihar irányában levő házak tetelét legórták s csak így tudták hosszas munka után a tüzet lokalizálni. A leégett épületek közül csak kevés volt behiztosítva. A községnek ez a része szomorú képet mutat most. Kormos falak, égnek meredő, repedt kémények, gerendák üszkös maradványai szerte szét romhalmok vannak most ott, a hol tegnapelőtt még élet volt; de a hol ma már a szomorúság és kétségbeesés ütött tanyát.

— **Elfogott szökött katona!** Szomorú sors vár szegény S z ü c s János ménlepi katonára. Megszökött és elfogták. Ugy történt a dolog, hogy S z ü c s János a békéscsabai m é n t e l e p h e z osztozták be, ő pedig Debreczenbe szeretett volna jönni. Kérezkedett többször is, de nem engedték. Most aztán gondolt valamit s folyó hó 25-én megszökött a kaszárnyából eljött ide Debreczenbe. Vesztére! Mert ide is megjött a körözés a rendőrségünk kiváló ügyességű detektívje Vadas Mózes ma délelőtt az új Móríz telepen elfogta s nyomban át is adta a hadkiegészítő parancsnokságnak. És a szegény S z ü c s Jánosra most szomorú sors várakozik, azért, mert Debreczenben szerette volna leelni a gyöngyöletet!

— **A hegedű szárazfája . . .** Ugy szeretem én ezeket a halvány képű, muzsikáló fiukat. Az örömeiket, a bubánatukat beleölik egy-egy nótába s míg sir, zokog a hegedű s lárma a klarinét, a maguk örömét és bubánatát feledve, öröme, vagy bubánatra hangolnak mást. — Füstös kávéházak előtt, a késő éjjeli órákban ha elhalad az ember, kihallatszik az utczára a nóta szó, kihallatszik a mulatók lárma, nevetése s a cigány füstöl, nótákban elkábultan éjnek évadján robotol a mindennapi kenyérért. Mikor aztán a hajnali szürkület világosságot lop be az ablakok mögé elfáradtan elesigázva összeszedelőzködik a kis f. u p p s indul hazafelé — aludni.

A boltokat már nyitják, a gyári munkások szapora léptekkel haladnak már kifelé, hogy elfoglalják helyüket a műhelyben, — a pékiasok egymást taszigálva járnak az utcán, — mikor a banda megindul, lehangel-tan, szomorúan, mint Napoleon katonái a moszkvai vereség után.

És ez így megy napról-napra, nincs nyugalom, nincs pihenés, — ez a lázas, ez a forrongó élet nem ismeri egyiket sem.

Csak folyton az a hajsza, örökösen, előre — a lerogyásig, a — megsemmisüléséig.

Ez az ő életük, de hát hiszen a más. efajta cigányembereké se különb.

Városunk mindig híres-neves volt cigányzenekarairól, p. a Magyariak, Rácz Károly hegedűjének varázsát ismerik az egész országban.

— **Halálozás.** K i s s Lajos és neje B e k e Ilona mint szülők; Ernő, Jolánka és Irénke mint testvérek, a nagyszülők, nagybátyja és nagynénjei, valamint az összes rokonok nevében is, fájdalomtól megtört szívvel jelentik felejthetetlen kis fiuknak, illetve testvérnek, kedves kis unokának, kis rokon-nak, Lajoskának folyó hó 26-án, délután 6 óraker, három heti kínos szenvedés után, 5 éves korában bekövetkezett csendes elhunytát. Felejthetetlen kedves kis halottunk földi részei folyó hó 28-án, délután 3 óraker fog-nak az ev. ref. egyház szertartása szerint, a városi szegényházban levő lakásunkról, a Kossuth-utcai sirkertbe örök nyugalomra helyeztetni. Végtisztességételére rokonainkat, jó ismerőseinket bánatos szívvel meghívjuk. Debreczen 1900 Márczius 27-én. Legyen áldott emléke.

— **Az eltévedt boczi.** Ráfav Mihály, é margitai országos vásárról hajtott hazafely csapat mely a Szilágyi Imre tulajdona volt. Az uton hogy nem valahonnan közzé csapódott egy daruszörű homlokán veres jegyű bornyu. Átadta a rendőrségnek s most tulajdonosa a város istállójában átveheti.

— **Rövid hírek.** (A magyar zarándokokat) — V a s z a r y herceggel személyesen vezetett Rómába. — (A magyar tudományos akadémia) — Karácsonyi pályázatát S a l á g y i Lajos nyerte el „Római rab-szolgák“ című drámái költeményével, a Raskóféle díjat L a m p é r t h G é z a „Fajsi levél“ című szatirájával. (Öngyilkosok.) Budapest a városligetben mell-béltette magát. Popper Miksa 18 éves kereskedősegéd; tüstént meghalt. — A Margi thidről a Dunábaugrott Soper András honvéd szakasz-vezető. Halva fogták ki. — (A munka áldozata) Horváth Sámuel 21 éves napszámos kabátját elkapta a szeméttelap tisztító gépe és karját tővéből kitepte; élethalál közt fekszik. — (A nagyapa hat éves gyilkosa) Borsodmegye N é m e t i községből a hét éves K a l á c s János, kinek a szülei gondatlanságából törtött pisztoly került a kezébe, pusztá játékból agyonlőtte 70 éves nagyapját, Kalács Györgyöt. — (Stefániát kitagadták.) A cs. és kir. közös hadügyminisztérium hiv a t a l o s lapja k ö z z é t e t t e, — h o g y L ó n y a i S t e f á n i a grófnét az osztrák-magyar monarchián belül nem illeti meg sem a „királyi fenség“ czime, sem a „belga hercegnő“ és „szász-koburg hercegnő“ rangja.

Színház.

HETI MUSOR.

Szerdán, márczius 28-án bérlet 148. szám »A« — Hunyadi László. Nagy Opera 4 szakaszban. Zenéjét szerzette: Erkel Ferencz.

Csütörtökön, márczius 29-én bérlet 149. szám »B« — Napoleon öcsém. Eredeti bohózat 3 felvonásban. Irta: Rákosi Viktor és dr. Guthy Soma.

Pénteken, márczius 30-án bérlet 150. szám »C« — másodszer; Napoleon öcsém.

Szombaton, márczius 31-én bérlet 151. szám »A« — harmadszer Napoleon öcsém.

Vasárnap, április 1-én két előadás, délután 3 órakor félhelyárral: A cornevillei harangok. Nagy operette 3 felvonásban; este 7 és fél órakor bérletszűnetben Locsarekné N. Gizella bucsufelléptéül: Telen. Eredeti népszimű 3 felvonásban. Irta: ifj. Bokor József.

Kedd. (Márczius 27.) Ma este, szokott szép számú közönség előtt „A paraszt becsülete” járta, K. Galyasi Paulával, mint vendéggel. — Ezt megelőzte „A miniszter előszobájában” című dráma. Valóságos kortese a jó Knaabe Farkas Jeremiás a fizetés-emelés mozgalmának. Az általános pénztelenség tartja felszínre a német dráma Sanyaru Vendelét Szacsvey nagyon is jól akart alakítani, néhol (aztán mint a sírás jelenetében) többet is adott a kelletténél, néha pedig (mint az alvajáró nő szerepében) kiesett az alap-tónusból. — Ifj. Szathmáry (miniszter), jó maszket, jó magatartást tanusított; jók Tanay (Jean), T. Halami M. (nevelőnő). Az operában K. Galyasi Paula (Santuzza) jól használta fel kis hanganyagát, F. Kállay Lujza csupa temperamentum Sárosi Paula elfogadható volt, Karacs Imre (Turiddu) igen szépen énekelt, Ferenczy teremtve van erre a szerepre; hatalmas hanganyag és az erő bevonása kell hozzá, de van is! Kisebb szerepekben karokon Donáth karmester precíz vezetése látszott meg. (—)

Ifjúsági előadás. A ma délutánra kitűzött ifjúsági előadást közbejött akadályok folytán szombat délutánra halasztották, amikor is Brankovics György kerül színre a czimszerepben Bartha Istvánnal.

TÁVIRATOK.

Országgyűlés.

Budapest, márczius 27. (Érk. este 7 ó.) Az ülés megnyitása után Perczel Dezső elnök bemutatta Komjáthy Béla levelét, a melyben megroggalt egészségének helyreállítása végett hat heti szabadságot kér.

— Nem adjuk meg! — kiáltá elkeseredetten Olay Lajos, mert ki beszél akkor? De a Ház megadta.

Azután megkezdtek a pénzügyi tárca költségvetésének tárgyalását.

Elsőnek Lévy Lajos szólalt fel. Az egyenesadó reformjáról beszélt és mindenben hozzájárult ahhoz, a mit a pénzügyminiszter erre vonatkozólag már elmondott.

Kossuth Ferenc: A költségvetés ellen az a fő kifogása, hogy az nem reális. Ha a miniszter reálisan állítaná össze a költségvetést és nem okozna a zárszámadásokban a Háznak évről évről visszatérő „örvendetes” meglepetéseket, ez nemcsak gazdasági szempontból helyesebb, de alkotmányosabb is volna. Olyan költségvetést, melyben 100 millió koronával tévedni lehet, reálisnak nem tarthat. (Helyeslés.) Kérdi aztán, hová jutunk, ha budgetünket évről-évre emeljük. Kérdi ezután, hogy a pénzügyminiszter miféle intézkedéseket tett az osztrák szeszempészet veszélye ellen? Végül a földadó leszállítását, a progresszívadó behozatalát követeli. A költségvetést nem fogadja el. (Éljenzés a szélsőbaloldalon.)

Smialowszky Valér a költségvetést el fogadja.

Horánszky Nándor: A pénzügyi politika hibája mindig az volt nálunk, hogy költöttünk

derüre-borura; s nem tartottuk meg azt a sorrendet, melyet egy egészséges politika megkíván.

Állítja, hogy adó-forrásaink ha nem is állnak, de egy állapotban vannak. Fogyasztási adónk pedig csökken. A mai adó rendszer mellett az állam jövedelmi forrása nem emeltetik.

Végül azt az eszmét támogatja, hogy nem lehetne-e egész állami adminisztrációkat egyszerűsíteni? (Helyeslés.) Ez lényegesen javítana a pénzügyi helyzeten. A költségvetést elfogadja. (Élénk helyeslés.)

Több szónok nem lévén, elnök a vitát bezárja.

Lukács László pénzügyminiszter Kossuthnak felel először.

Kossuth azt mondja, hogy a költségvetés nem reális. Erre azt feleli s ezt Horánszky is mondja, hogy a költségvetést úgy állítják össze, hogy a bevételeket a lehető legóvatosabban prelinálják, míg a kiadásokat a legmagasabban irányozzák elő? (Helyeslés a jobbon.)

Ezután letárgyalták vita nélkül az egész javaslatot.

Szék Kálmán miniszterelnök beterjeszti az 1899-iki tulkiadásokról szóló zárszámadási jelentést.

Lukács László pénzügyminiszter beterjeszti a fölhatalmazási törvényjavaslatot.

A legközelebbi ülés esütörtökön lesz.

A háboru.

Budapest, márcz. 27. (Érk. este 7 ó.) Londonból jelentik: Egy 400 főnyi bur csapat újra megszállta Papkuelt és kényszerítette a herbert-kerületi lázadókat, hogy ismét Transválhoz csatlakozzanak. A nevezett kerületben nagy fosztogatások fordultak elő.

Bloemfonteinből jelentik 25-iki kelettel: French tábornok lovasságával visszatért ide a nélkül, hogy az ellenséggel összeütközött volna. Azokban a kerületekben, a melyeket csapataival bejárt, sok burgher letette a fegyvert.

Ladysmithből jelentik 25-iki kelettel: Ma az a jelentés érkezett ide, hogy a burok a Vaurenonen-szorosban erősen elsáncolták magukat és nehéz ágyúikkal elzárkóznak a szorosban. Úgyanennek a lapnak jelentik Fokvárosból tegnapi kelettel, hogy Kimberleyből egy expedíció indult el, a melynek főczélja Griquatown város, amelyet a burok megszálltak.

Lónyai Elemér herczeg.

Budapest, márczius 27. (Érk. este 7 ó. 50 p. kor.) Lónyai Elemér grófnak herczegi rangra való emelése már husvét után történik meg. Stelánia belga herczegnő kitüntetését Ó felsége saját jószántából határozta el.

A kvótábizottságok.

Budapest, márczius 27. (Érk. d. u. 4 ó.) A kvótábizottságok április második felében, a husvétüi ünnepek után fognak összeülni először. A napot eddigileg pontosan még nem állapították meg, de a mérvadó tényezők abban egyeztek meg, hogy mindjárt a husvétüi ünnepek után kezdődjenek a kvótatanácskozások.

Két kocsí arany.

Budapest, márczius 27. (Érk. d. u. 4 ó.) Nagy feltűnést keltett ma délelőtt a főváros utcaiban két postakocsi. Gyors iramban hajtottak ki a keleti pályaudvarra, s mindegyik után karabélyival fölfegyverezett egy-egy lovasrendőr vágatott. Temérdek pénzt vitt a két kocsí. Csupa huszkoronás arany volt, az amit a Osztrák-magyar-bank budapesti főintézete küldött ilyen erős fedezet mellett a bécsi igazgatóság címére. Hogy mi czélből küldik a sok aranyat Bécsbe, azt a bank nem mondja meg, de úgy hírlik, hogy a budapesti intézet páncéltermeinek fogyatékosága készítette a vezetőséget erre a lépésre.

Gullner Gyula kineveztetése.

Budapest, márczius 27. (Érk. 7 ó. 50 p.) Gullner Gyula belügyi államtitkár kineveztetését négy főispán leköszönése fogja követni.

Uj kereskedelmi államtitkár.

Budapest, márczius 27. (Érk. d. u. 7 ó. 50 p.) Gullner Gyula kineveztetése egyidejűleg fog a hivatalos lapban megjelenni Jakabffy belügyi államtitkárnak a kereskedelmi miniszteriumba való áthelyezésével.

A pestis.

Budapest, márcz. 27. (Érk. este 7 ó.) Sidney-ből jelentik, hogy eddig mindössze 36 pestis-eset fordult elő, a melyek közül 13 halállal végződött, 9000-nél több embert beoltottak pestis szérummal.

Öngyilkos plébános.

Budapest, márcz. 27. (Érk. d. u. 4 ó.) Bács-Szent-Tamásról jelentik, hogy Matos János római katolikus plébános tegnap felakasztotta magát.

Öngyilkosságok a fővárosban.

Budapest, márcz. 27. (Érk. d. u. 4 ó.) Ma több öngyilkosság és öngyilkossági kísérlet történt Budapesten. — Ebersberger Lajos szabósegéd agyonlőtte magát; mert attól félt, hogy beveszik katonának. — Kátz Mihály kereskedő felesége, született Friedmann Regina öngyilkos szándékkal meggyújtotta a ruháját. Csak könnyebb természetű égési sebeket szenvedett. Az égő ruhákat a férje tépte le róla, a ki közben maga is megsérült a kezén. Katzné valami családi pörpatvar miatt akart megválni az életől. — Böhm István 16 éves asztalosinas marólagott ivott. Veszedelemesen összeeggette a belsőjét, úgy, hogy el kellett szállítani a Rókus-kórházba. Állítólag azért akart meghalni, mert a gazdája rosszul bánt vele.

Kinos jelenet a törvényszéken.

Megrázó jelenet játszódott le ma délelőtt a büntető járásbírósnál. Schlesinger Adolf mosóintéztulajdonos és Schlesinger Illésné, egy bádógos mester fiatal felesége állottak egymással szemben. Az asszonyka volt a panaszos, a ki a miatt emelt panaszt hogy az ellenfele őt kétszer arcul ütötte. Most már Schlesinger viszonvádat emelt a fiatal asszony ellen.

— Ő is megbántott, hát tessék őt is megbüntetni, mondta Schlesinger.

A bíró megkérdezte, hogy nem volnának e hajlandók a felek kibékülni.

— De igen, csak tessék gyorsan végazni, mert igen rosszul érzem magamat, felelte Schlesingerné s alig ejtette ki az utolsó szót, székéről lefordult s hanyatt vágódott a földön.

A szerencsétlen nőt epileptikus rohamok fogták el s szörnyü kinok közt fetrengett a földön.

A tárgyalást persze el kellett halasztani.

Különfélék.

+ Nem esperes. A papos kinézéséről ösmert poétát szólítja meg valakife kávéházban:
— Ugyan szabad kérem egy kis helyet esperes ur!

— Nem vagyok én kérem esperes csak alperes! hangzott a poéta felelete.

+ Kifakadás. A nagysága a szobaleányról beszél az urának. Igen ügyes, takarékos, sőt még jól is főz, dicseri.

Férj: Oh, miért nem ismertem hát meg, mielőtt téged elvettelek!

Templomban.

Istent föl-föl keressük,
De ha időzünk nála,
Gyakrabban küld a szűkség
Hozzá, miként a hála!

G. I.

Közmendások a házasságról. A házasság az ostrom alatt álló városzcz hasonlít. Akik benne vannak, ki szeretnének menni, akik kin vannak, be szeretnének jutni. (Arab).

Ki vén korában házassodik, dajkát keres magának. (Magyar.)

A házasság olyan zsák, amelyben kilencvenkilenc vipera közt egy angolna rejtőzik. (Spanyol.)

(Folytatjuk.)

A ház mint iránytű és óra. A madagaszkari Hova törzs századok óta úgy építi a házait, hogy északra déli irányban fekszenek, az ajtókat és ablakokat pedig a nyugati oldalfalakon helyezik el. Ebből a százados szokásból kifolyólag a hová a lakás egyes tárgyait nem jobbra vagy balra helyezik el, hanem északra, nyugatra, stb. Egy példa megvilágítja az egész dolgot. A családfő, mikor rendelkezik az asztalnál, akkor a családtagokat az északi és déli sarokra ülteti, ő maga a nyugati asztalsarkon trónol s vele szemben, keleten, az anya ül. Egy madagaszkari utazó, azt írja könyvében, hogy a Hova törzs háza egyuttal napóra is és az órát a ház egyes megvilágított részéről nevezi el. Például a délelőtti 9 óra; mi táto hátra, ami magyarul annyit jelent, hogy „a nap átmege a háztetőn.” Délben azt mondják, hogy a nap a tetőn áll, egy órákor, hogy a nap bekukucskál és így tovább. A Hova törzs bámulatos ügyességgel tudja megállapítani az időt és az utirányokat.

× Egy szőgyártó ur műhelyéből. Hölgy Kedves ügyvéd ur! már 10-15. éve nem láttuk egymást örvendek a találkozásnak, — de ugy-e látszik hogy vénülök.

Ur. Téved nagyságod, tessék csak felállni s mindjárt meglátja hogy nem V-én ül, hanem széken ül.

Gazdasszonyoknak.

+ Szalonna mint orvosság. Akiknek sokat kell állni vagy járni, meg akiknek fázik a talpuk, ottan szallont szabanak a cipőtalpon és azt közvetlen a talpra illesztve huzzanak harisnyát. Ha a szalonna összeszakad, másikat kell szabni.

Iskolás gyermekek lábbelije. Őszszel és télen, de kivált esős időben általános a panasza, hogy az iskolás gyermekek lábbelije nem vízhatlan, s nem ritkán van rá eset, hogy a gyermekeknek átázott lábakkal kell az iskolában ülni; a gyakori meghülés oka tehát bátran kereshető ezen körülményben. E bajon azonban kevés fáradsággal és kevés költséggel segíthetünk, ha az új cipőt vagy csizmát, mielőtt használatba vennék, a következő eljárásnak vetjük alá: A talpukat egy ecset segítségével fött, langgas lenalajjal bekenjük és napos helyen beitatjuk. A felbőrt pedig ricinusolajjal kenjük be, mindenkor azonban csak annyival, amennyit a bőr magába vesz. Ezen eljárással nem csupán a cipő vagy csizma

lesz vízhatlan és tartós, hanem az a sokszor igen alkalmatlan nyöszörgés és nyikorgás is elmarad.

+ Szoba szőnyeg tisztítása. Vegyünk egy jó tányér hordóban savanyított káposztát, ennek felét a szőnyegre tesszük és kezünkkel erősen eldörögöljük, a míg a káposzta a szőnyegről felszedett portól egészen fekete nem lesz; ekkor a piszkos káposztát lesepertjük és ismét tisztát tesszünk rá, ezzel is jól megdörzsöljük, végül kis szőnyegseprővel lesepertjük. Az így tisztított szőnyeg szép színt nyer.

Francia tojáslepény. 6 tojást kevés sóval, borssal, metélfahagymával és édes tejföllel összekeverünk és az egész tömeget egyszerre sütjük meg zsirban. Sülés közben a serpenyőt ide-oda mozgatjuk, hogy az alja fölfelé jöjjen, úgy, hogy vastaggá legyen, melyet aztán egy oldalon megsütünk és rögtön földünk. *Gazdasszony.*

Közgazdaság.

Budapesti gabouatözsde.

— Weisz József budapesti terménybizomány jelentése. —

Debreczen, márczius 27.

Készáru tartatott:

Okt. buza	7 81	— 82.
Tavaszi buza	7 60	— 61.
Okt. rozs	6 36	— 31.
Októberi zab	5 04	— 25.
uj tengeri 1899	5 07	— 08.

Az eleven sövény.

Az eleven sövény a legolcsóbb és a legtartósabb sövények közé tartozik. Ha gondozzuk: tömöltre nő, biztos védelmet nyújt. Készíteni vagyis ültetni különféle fából lehet; úgymint a galagonyából, az eperfából, az akáczból, juharból, fenyőből tiszafából, fagyalból és más bokrokból. Legjobb olyan fa-vagy bokorból eleven sövényt nevelni, melynek gyökerei nem igen ágaznak szét, továbbá gyorsan és tömöltre nő. Hogy lent, fönt egy formán és elég sűrű legyen az eleven sövény, azt azzal érjük el, ha kezdetben mindig kurtára metszük meg hajtásait, hogy annál többet neveljen.

Ahol eleven sövényt akarunk készíteni, ott a földet legalább fél méter mélységre és ugyanannyi szélességre apróra meg kell ásni.

Ha például akáczból akarunk eleven sövényt nevelni, jó, ha már előtte akác-csemetékről gondoskodunk és pedig úgy, hogy magból nevelünk, mert eleven sövénynek 2-3 éves erős csemeték legalkalmasabbak.

A csemeték gyökereit felére, hajtásait pedig tenyészélességre megkurtítjuk és úgy ültetjük el, hogy a megforgatott földben csinálunk két arasznyi széles és mély árkot és abban ötös kötésben: — egymástól valamely tíz centiméter távolságban zsinór mellett helyezük el a csemetéket. A csemetéket valamely mélyebben ültessük el, ahogy az előbbi elytükön álltak, hogy több hajtást eresszenek.

Az eleven sövényt, hogy alul föl ne kapaszkodják, hogy minden részében sűrű, áthatatlan maradjon, évről-évre kész alatt kell tartani, úgy, hogy az éves hajtásokat minden évben tíz centiméter hosszúságra megkurtítsuk. Ezenkívül, hogy a sövénynek szép formája is legyen, mintha csak építve volna, oldalait és tetejét egyenesre meg kell nyírni, amivel egyszersmind tömöttekké is tesszük. Ha egyik-másik hajtása elszárad azt szintén távolítsuk el, hogy a többit ne akadályozza a növésben.

Aki gondozás nélkül akar eleven sövényt csinálni, jobb ha bele sem kezd, mert magára hagyatott eleven sövény védelmet nem ad, csak hiába foglal helyet.

CSARNOK.

Romba dőlt lelkek.

— Amerikai regény. —

Fordította: G—d J—f.

Folytatás.

22.

Norina hirtelen elvonta kezeit, elfedte arcát, és fájdalmas zokogásban tört ki. Talán görcs támadta meg? Szive ugy is telve volt, mielőtt jött, s csak e megrázkódtatására volt szükség, hogy tulcsapjon. Gyorsan nyitotta ki az ajtót, és Norinát karjaiba zárta.

— Szóljon Norina! Kedvesem, szerettem, ne zokogjon úgy. Tekintsen fel — s mondja, nem haragszik, hogy eljöttem.

Norina rátekintett, s elfelejtkezett Gilbert Richárdról, menyegzőjéről, elfelejtkezett becsületéről s hűségéről, csak azt tudta esupán, mily szenvedéllyel szereti e férfit.

— Azt hittem, hogy megfélekedeztél rólam szólott végre, és hogy önt soha nem látom többé. Oh, én oly boldogtalan, határtalanul boldogtalan valék.

— Es mégis férjhez szándékozik menni, Norina:

E szemrehányó szavaknál hirtelen eszébe jutott vőlegénye, és kötelessége. Lőrincz ellentállása daczára, kibontakozott karjaiból, s ismét szabadon állott, reszketve és halott-halványan.

— Kegyed, Gilbert Richárd neje akar lenni, Norina?

— Igen, mondá akadozva, és ön, hisz ön is nősülni akar?

— Én? vizsonzá tettetett bámulattal, én nősülni? Ki mondhatta ezt kegyednek?

— Mr. Gilbert.

— Akkor először történik, mióta ösmertem, hogy hazugságot, mondott, bárha ő már ügyvéd. Nem, Norina nincs szándékomban nősülni.

Az öröm, melyet e szavak benne keltettek, elfojták minden hangját.

— Ön nem nősül! Oh, mr. Thorndyke ne csaljon meg engem.

— Nem, én nem csalom meg. Miért is tenném azt? Csak egy van, a kit én szeretek. Ha az nóm akar lenni, akkor meg nősülnök különben nem, Norina, el tudja-e találni, ki az? Nem sejtje-e, hogy New-Yorkból miért jöttem ide, hogy kegyeddal beszéljek, mielőtt még nem késő? Csak az utóbbi héten értesültem küszöbön levő esküvőjéről, — halottam, csupán véletlenségből. Oh Norina, ha tudná mily csapás volt e hír reám nézve. Mióta innen elmentem, mindig azon fáradoztam, hogy kegyedet elfelejtsem, azonban nem tudtam, hogy fáradságom mily hasztalan lesz eddig, míg nem hallottam, hogy kegyed Gilbert Richárd menyasszonya. Ekkor nem tudtam tovább kibírni — beszélni kellett kegyeddal, vagy meghalni! Jöveletem az éjtéli órában, igaz, örülségnek látszik, de szerelmem kényszerített hogy kegyedet lásam, még ha megvetéssel fog is elutasítani, még ha halálitéletet kell is hallanom ajkairól. Arra kényszerítettek, hogy egy másikat vegyek nőül, mivel az gazdag örökös, és nagybátyámnak gyámleánya. Maga nagybátyám azzal fenyeget, hogy kitagad az örökségből, ha nem engedelmekedem. De nem bánom, tagadjon ki — daczolni fogok a szegénységgel, s bátran nézek a jövő elébe, ha a forrón szeretett leányt enyémnek fogom mondhatni. Mondják, hogy a részemre kiszemelt menyasszony szép, és nem adna tagadó választ, ha megkérném kezét; de mi szükségem van reá, ha én csak kegyedet szeretem?! Norina! Norina! szóljon, mondja hogy nem szerettem hiába.

Minden elmondott szó, a szenvedély kinyomatát hordta magán Norina ismét Lőrincz karjaiban volt, mialatt egészen feléje hajlott, hogy választát meghallja.

— Szóljon Norina, hogy engem szeret! Kegyednek nem lehet vonzódása ez ügyvédekhez, ki elég idős arra, hogy atyja lehessen! Norina, tekintsen reám, és mondja hogy csak engem szeret.

— Csak önt, csak önt! szólt mintegy elragadtatva. Oh, Lőrincz, én szeretem kegyedet teljes szivemből.

Valami zaj volt hallható, midőn ezt mondá, és a ház ajtaja megnyílt. A hold fényénél Eszter néni sovány alakja volt látható, s barátságos hangjával mngszóllalt a csendben:

— Norina! Norina! Jer be kedves gyermekem, a harmat ártalmadra lehet. A kapu közelében néhány óriási gajemelkedett, Thorndyke Lőrincz azok mögé huzódott, s ott csendesen viselte magát. Eszter néni elmehelet mellettük, anélkül hogy őket észre vette volna.

— Mennem kell, susogta Norina, — ménem minden pillanatban itt lehet, hogy engem fölkeressen. Lőrincz, engedjen elmenni.

— De előbb még látnom kell kegyedet. Senki nem tudja, hogy itt vagyok; nem is szabad tudni senkinek. Mikor jö Gilbert?

— Holnap, felelé hirtelen borzalommal Lőrinczszorossan magához ölelv tartá őt.

— Ne féljen kedvesem. — kegyed most az enyém, csupán az enyém, és enyém fog maradni. Szemei villámlottak a sötétben, midőn ezt mondá. — Holnap mi nem látjuk egymást, de estve találkozunk kell.

— Nem, mondá Norina, — nem nem. Az bün volna, — az esztelenség volna. Es én nem merem azt cselekedni, — könnyen felfedezhetnének bennünket.

— Nem fedeznek fel, ha azt cselekszi a mit én mondani fogok. Mikor fekszik le mindenki? Fél tizenegy órakor?

— Többnyire. — Tehát tizenegy vagy fél tizenkét órakor. Pontban tizenegy órára a kapuban lesznek, és kegyednek hozzám kell jönni.

— Oh Lőrincz? — Jönnie kell — jönni fog, ha szeret engem. Nem az én nőm-e kegyed, vagy nem akar-e az lenni néhány nap alatt, a mi tehát egyre megy? Itt lesz-e szállva Gilbert?

— Nem tudom, de azt hiszem hogy igen.

— Nos, nem tesz semmit, ha itt lesz is. Nem lopózkodhatik ki kegyed észrevétlenül a házból?

— Igen — nem. Nem tudom. Lőrincz, Lőrincz, én félek.

— Mitől? Kitől? Tőlem csak nem fél, Norina? A borzalom kissé átfutotta testét, mindazonáltal még jobban Thorndikéhez simult.

Oly különösnek tünik fel ez előttem, oly vakmerőnek, oly igaztalannak. Nem kellene ezt tennem, — felette rossz cselekedet. Nem tudom mit tegyek.

Folyt. köv.

Szerkesztői posta.

„Aggódó anya.“ (Helyben) A képes lev elező lapok küldözgetése bizonyos körökben fiatal emberek és lányok közt csakugyan divat (még pedig, néha rossz divat) s igazsága van, ha annak nem méltóztatik helyet engedni családjában. Mindazonáltal eben az esetben annyira rossz jelentősége nincsen. Csak mérsékelni kell mivel lehetnek, akik abból helytelenül bizalmasságra következtetnek. Jegyesek közt egészen helyén való szokás.

E. A. (M.-Sziget) A vallásfelekezetből való kilépés után öt évig az elhagyott felekezett által kivetett egyházi járulékokat és iskolai pótdadót vagy, ha ez alól mentes volna, a felekezet részére fentartott iskola vagy óvoda czéljaira fizetett rendszeres évhiozzjárulási összeget fizetni tartozik.

Erika. Életjét várva-várunk!
G. I. (Férfifogás.) Hyesmivel tul vagyunk halmozva.

Vasuti menetrend

Érvényes 1899. Október hó 1-től

— Egységes vasuti idő szerint. —

Debreczen Budapest (M. áll. v.-tól.)

Debreczenből indul		V o n a t		Erkezik	
P.-Ladány*	12.— déli	Vegyesvonat	1.28	délután	
P.-Ladány	3.37 délután	Tv. sz. sz.	5.13	délután	
P.-Ladány	8.15 este	Személyvonat	9.4	este	
Budapest	9.01 délelőtt	Gyorsvonat	1.5	délután	
Budapest	12.36 délután	Személyvonat	8.10	este	
Budapest	10.27 éjjel	Személyvonat	5.4	reggel	
Debreczen—M.-Sziget					
Királyháza	5.22 reggel	Személyvonat	1 0	délután	
M.-Sziget	3.— reggel	Személyvonat	9.50	délelőtt	
M.-Sziget	3.56 délután	Személyvonat	10.50	éjjel	
M.-Sziget	6.46 este	Gyorsvonat	11.18	éjjel	
Szatmár	8.20 este	Tv. sz. sz.	12.46	éjjel	
Debreczen—Szerencs					
Szerencs	8.25 reggel	Személyvonat	11.26	délelőtt	
Szerencs	4.01 délután	"	7.03	délután	
Szerencs	7.— este	"	10.30	éjjel	
Debreczen—Füzes-Abony					
Füzes-Abony	4.42 reggel	Vegyesvonat	10.24	délelőtt	
Tisza-Füred	4.16 délután	"	7.56	este	
Debreczen—Nagy-Léta—Vértes					
N.-Léta—Vértes	8.35 reggel	Vegyesvonat	10.43	délelőtt	
N.-Léta—Vértes	4.21 délután	"	6.15	délután	
Debreczen—Tisza-Lök					
Tisza-Lök	5.28 reggel	Vegyesvonat	9.17	délelőtt	
"	4.06 délután	"	7.29	este	
H.-Nánásig	11.20 déli	"	1.18	délután	

* Min en kedden.
**Csak Tisza-Füredig

Budapest—Debreczen

Debreczenbe érkezik		V o n a t		Indul onnan	
P.-Ladány	7.40 reggel	Tv. sz. sz.	6.05	reggel	
P.-Ladány	5.14 reggel	Személyvonat	4.06	reggel	
Budapest	3.36 délután	Személyvonat	9.15	délelőtt	
Budapest	6.26 este	Gyorsvonat	1.55	délután	
Budapest	2.33 éjjel	Személyvonat	7.05	este	
M.-Sziget—Debreczen					
Szatmár	7.51 reggel	Személyvonat	4.—	reggel	
M.-Sziget	12.16 délután	Személyvonat	6.—	reggel	
Királyháza	6.45 este	Személyvonat	1.22	délután	
M.-Sziget	8.56 reggel	Gyorsvonat	4.50	reggel	
M.-Sziget	10.12 éjjel	Személyvonat	3.50	délután	
Szerencs—Debreczen					
Szerencs	8.07 reggel	Személyvonat	5.—	reggel	
Szerencs	12.21 délután	Személyvonat	9.07	délelőtt	
Szerencs	7.55 este	Személyvonat	5.10	délután	
Nagy-Léta—Vértes—Debreczen					
N.-Léta—Vértes	7.18 reggel	Vegyesvonat	5.25	reggel	
N.-Léta—Vértes	3.13 délután	"	1.05	délután	
Tisza-Lök—Debreczen					
Tisza-Lök	8.17 reggel	Vegyes vonat	5.06	reggel	
Tisza-Lök	6.35 este	"	2.35	délelőtt	
H.-Nánás	3.30 délután	"	1.30		
Füzes-Abony—Debreczen					
Tisza-Füred	8.— reggel	Vegyesvonat	4.18	reggel	
Füzes-Abony	5.43 délután	"	11.35	délután	

Meglepő !

Meglepő !

Tavaszi ujdonságok

Kabátok,
Gallérok,
Esőköpenyek,

Gyermekekruhák,
Blouzok és,
Női kalapok

óriási választékban megérkeztek.

RÓZSA LAJOS

női divatterme
DEBRECZEN, Kistemplom bazár.

Kabátok

Gallérok

Kostümök

Napernyők, Blouzok, Övök és bár mily női és gyermek felöltők minden kivitelben találhatóak.

Halmágyi Sámuel női divat áruházában.

NEM HULL A HAJ NINCS TÖBBÉ KOPASZ EMBER

Szenzációt kelt a gyógyfűlívonatom, melyet évek hosszú során át tanulmányoztam, hogy mikép lehet hessen meggátolni a megkopaszodást.

EXIKÁTOR

egy üveg ára 2 kor. 40 fillér.

Felfedeztem és szászoros pénzzel fizetek, ha kétszeri használat után rögtön meg nem szűnik a hajhullás, korpaképződés és mindennemű fejbőrbetegség.

Kapható gyógyszertárakban és mindennemű illat- és piperecik-kereskedésben.

Főraktár : TÖRÖK JÓZSEF gyógyszertára, Király-utca 12. sz.

Erdélyi főraktár és vezérképviselőség: GÖTH GYULA, illat- és piperecik nagykereskedőnél Gyulafehérvár-Főtér

Vidéki megrendeléseket utánvétellel azonnal eszközöl:

Egyedüli készítő és széjkelküldési raktára.

DOBÉ NANDOR

uri. női és színházi fodrász
Budapest, Nefelejts utca 27.

Debreczen, nyomtatott Kutasi Imre kő- és könyvnyomdájában.